

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **J. L.**, zastúpeného JUDr. Ľ. D. proti žalovaným **1/ M. H.**, **2/ PaedDr. P. H.**, zastúpeným Mgr. P. M., **o určenie neplatnosti darovacej zmluvy**, vedenej na Okresnom súde Zvolen pod sp.zn. 16 C 39/2008, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 22. septembra 2010, sp.zn. 15 Co 95/2010, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalobcu **o d m i e t a .**

Žalobca je povinný zaplatiť žalovaným **1/, 2/** náhradu trov dovolacieho konania v sume **64,41** € k rukám JUDr. **P. M.**, do 3 dní.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Zvolen rozsudkom z 9. decembra 2009, č.k. 16 C 39/2008-127 v spojení s opravným uznesením z 9. februára 2011, č.k. 16 C 39/2008-193 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal určenia neplatnosti darovacej zmluvy zo dňa 18. apríla 2007, č. V 295/07, ktorou poručiiteľka M. P.P., darovala celý svoj majetok žalovanej **2/**. Žalovaným **1/, 2/** náhradu trov konania nepriznal. Žalobcovi uložil povinnosť uhradiť na účet súdu trovy štátu vo výške 26,62 €, a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia. Na základe vykonaného znaleckého dokazovania dospel k záveru, že neboli zistené žiadne skutočnosti – hrubšie psychotické príznaky, ani také poruchy, ktoré by svedčili aspoň pre prechodnú duševnú poruchu, ktoré by robili poručiiteľku neschopnou v dostatočnej miere pochopiť právny úkon – darovaciu zmluvu, ovládať svoje konanie a túto zmluvu podpísať. Z týchto dôvodov žalobu voči žalovanej **2/** v plnom rozsahu zamietol. Žalobu voči

žalovanému 1/ zamietol z dôvodu nedostatku pasívnej legitímácie, nakoľko žalovaný 1/ nebol účastníkom darovacej zmluvy, ktorá bola predmetom sporu. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a o trovách štátu podľa § 148 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Banskej Bystrici na odvolanie žalobcu rozsudkom z 22. septembra 2010, sp.zn. 15 Co 95/2010 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny v zmysle § 219 O.s.p. potvrdil. Žalovaným 1/, 2/ náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. V celom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi prvostupňového súdu. Mal za to, že dokazovanie vykonané prvostupňovým súdom je postačujúce na prijatie záveru ohľadom zdravotného stavu poručiťky v čase podpisovania darovacej zmluvy. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca, ktorý navrhol rozsudok odvolacieho súdu, ako aj rozsudok súdu prvého stupňa, zrušiť a vec vrátiť prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. Zároveň navrhol odložiť vykonateľnosť dovolaním napadnutého rozhodnutia. Prípustnosť dovolania odôvodnil ustanovením § 241 ods. 2 písm. b/, c/ O.s.p. a § 237 písm. f/ O.s.p., tvrdiac, že postupom súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom. Za takú vadu označil skutočnosť, že súd v časti jeho žaloby o určenie neplatnosti darovacej zmluvy považoval túto časť za právoplatne rozhodnutú. Taktiež namietal, že rozhodnutie vychádza zo skutkového zistenia, ktoré nemá v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní. Mal za to, že odvolací súd sa dostatočne nevysporiadal s dôvodmi uvedenými v odvolaní. Namietal nedostatočnosť otázok na znalca pri vypracovaní znaleckého posudku ohľadne zdravotného stavu M. P., neúplnosť jej zdravotnej dokumentácie, ako aj nevykonanie navrhnutých dôkazov. Mal za to, že prvostupňový súd sa dostatočne nevysporiadal s otázkou nadobudnutia vlastníckeho práva žalovanou 2/, ktorá toto vlastníctvo k nehnuteľnostiam nadobudla dňa 10. mája 2007, teda až 18 dní od smrti poručiťky, rozhodnutím Správy katastra v K. č. X. zo dňa X.. Podľa názoru žalobcu mali sudy ex offi prihliadnuť na skutočnosť, že okamihom smrti poručiťky sa stal testamentárnym dedičom celého jej majetku, nakoľko v čase úmrtia poručiťky dňa 25. apríla 2007 neprešlo vlastnícke právo na žalovanú 2/. V dôvodoch dovolania podrobne rozoberal skutkový a právny stav veci.

Žalovaní 1/, 2/ vo vyjadrení k dovolaniu žalobcu považovali rozhodnutie odvolacieho súdu za vecne správne a navrhli, aby dovolací súd dovolanie žalobcu odmietol, resp. zamietol a žalobcu zaviazal k náhrade trov dovolacieho konanie vo výške 200,64 €.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.), a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, voči ktorému takýto opravný prostriedok nie je prípustný.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovenia § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.) alebo rozsudok, potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, avšak len vtedy, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

V danej veci rozsudok odvolacieho súdu nevykazuje znaky rozsudku uvedeného v § 238 ods. 1 a 3 O.s.p., pretože nejde o zmeňujúci, ale potvrdzujúci rozsudok, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že je dovolanie proti nemu prípustné a nejde ani o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. Dovolanie nie je prípustné ani podľa ustanovenia § 238 ods. 2 O.s.p. z dôvodu, že dovolací súd vo veci doposiaľ nerozhodoval.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnúť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných

procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Existenciu žiadnej podmienky prípustnosti dovolania uvedenej v tomto zákonom ustanovení dovolací súd nezistil.

So zreteľom na žalobcom tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zameril na otázku opodstatnenosti tvrdenia, že v prejednáwanej veci mu súdom bola odňatá možnosť pred ním konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Odňatím možnosti konať sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky : 1/ odňatie možnosti konať pred súdom, 2/ to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu, 3/ možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Vzhľadom k tej skutočnosti, že zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov.

O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. O taký prípad v prejednáwanej veci nejde z dôvodu, že súdy pri prejednávaní a rozhodovaní vecí postupovali v súlade s právnymi predpismi a žalobcovi neznemožnili uplatniť procesné práva priznané mu právnym poriadkom na zabezpečenie jeho práv a oprávnených záujmov.

K odňatiu možnosti žalobcu pred súdom konať malo podľa jeho názoru dôjsť tým, že súd v časti jeho žaloby o určenie neplatnosti darovacej zmluvy považoval túto časť za právoplatne rozhodnutú. Táto námietka svedčí o názore dovolateľa, že k procesnej vade konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. došlo v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci. Dovolací súd preto považuje za potrebné uviesť, že ustanovenie § 237 písm. f/ O.s.p. dáva odňatie možnosti konať pred súdom do súvislosti výlučne s faktickou procesnou činnosťou súdu, a nie s jeho právnym hodnotením veci zaujatým v napadnutom rozhodnutí. Právne posúdenie veci súdom je realizáciou jeho rozhodovacej činnosti a nemôže zakladať dôvod prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., pretože právnym posudzovaním veci súd neporušuje žiadnu procesnú povinnosť vyplývajúcu mu zo zákona, ani procesné práva účastníka.

Dovolateľ tiež namieta, že napadnutý rozsudok je nepreskúmateľný. Pod túto námietku treba zahrnúť jeho argumentáciu, že odvolací súd sa dostatočne nevysporiadal s dôvodmi uvedenými v odvolaní. Pokiaľ žalobca namieta nedostatky týkajúce sa odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu a vyporiadania sa s jeho odvolacími námietkami, dovolací súd uvádza, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán, avšak s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, I. ÚS 352/06, II. ÚS 220/08, III. ÚS 12/07, IV. ÚS 163/08).

Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 O.s.p. Táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 O.s.p.). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní však nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

Aj podľa názoru dovolacieho súdu právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamená, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania, z odôvodnenia rozhodnutia musia byť zrejmé všetky pre rozhodnutie podstatné skutočnosti objasňujúce skutkový a právny základ rozhodnutia. Vychádzajúc z toho a zároveň poukazujúc na konkrétnu obsahovú, vecnú a právnu stránku dotknutých súdnych rozhodnutí, dovolací súd dospel k záveru, že právo žalobcu na riadne odôvodnenie porušené nebolo.

Odôvodnenie napadnutého rozsudku obsahuje nielen zhrnutie podstatných odvolacích námietok žalobcu, odkaz na právnu úpravu, ale aj ich primerané právne posúdenie. Odvolací súd sa osobitne zaoberal každou odvolacou námietkou a vysvetlil z akých hľadísk tieto považuje za nedôvodné. V podrobnostiach dovolací súd odkazuje na dôvody odvolacieho rozsudku v spojení so skutkovými zisteniami a závermi súdu prvého stupňa. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu takéto odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu v potrebnej miere zodpovedá zákonnej požiadavke riadneho odôvodnenia rozhodnutia. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

Pokiaľ ide o námietky žalobcu, týkajúce sa nedostatočnosti otázok na znalca pri vypracovaní znaleckého posudku ohľadne zdravotného stavu M. P., neúplnosti jej zdravotnej dokumentácie a nevypočutia navrhnutých svedkov, dovolací súd uvádza, že tieto námietky boli už obsahom odvolania, pričom odvolací súd sa s nimi vo svojom rozhodnutí dostatočne vysporiadal a dovolací súd sa s právnym názorom odvolacieho súdu v plnom rozsahu stotožňuje.

K námietke dovolateľa, že rozhodnutie vychádza zo skutkového zistenia, ktoré nemá v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní, dovolací súd považuje za potrebné uviesť, že tento dovolací dôvod, ktorý bol obsiahnutý v ustanovení § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. účinného do 31. augusta 2003, nie je od účinnosti zákona č. 353/2003 Z.z., ktorým bol zmenený a doplnený Občiansky súdny poriadok, súčasťou našich procesných predpisov.

Skutočnosť, že by rozhodnutie prípadne aj spočívalo na nesprávnom právnom posúdení veci, prípadne že by konanie bolo postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, môže byť len odôvodnením dovolania v zmysle § 241 ods. 2

písm. b/, c/ O.s.p. v prípade, ak je dovolanie prípustné, a nie dôvodom jeho prípustnosti podľa § 236 a nasl. O.s.p.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo o sebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby teda tvrdenia dovolateľa boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), dovolateľom vytýkaná skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo).

Vzhľadom na uvedené možno preto zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p., a iné vady konania v zmysle § 237 O.s.p. neboli dovolacím súdom zistené. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu v súlade s § 218 ods. 1 písm. c/ v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní úspešným žalovaným 1/, 2/ vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p.). Žalovaní 1/, 2/ si uplatnili náhradu trov dovolacieho konania za dva úkony právnej pomoci vo výške 200,64 €. Dovolací súd priznal žalovaným 1/, 2/ náhradu trov dovolacieho konania spočívajúcu v odmene advokáta za jeden úkon právnej pomoci, ktorú im poskytol vypracovaním vyjadrenia k dovolaniu žalobcu z 15. februára 2011 (§ 14 ods. 1 písm. b/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách

advokátov za poskytovanie právnych služieb). Základnú sadzbu tarifnej odmeny za tento úkon právnej služby určil podľa § 11 ods. 1 písm. a/ vyhlášky vo výške 57 €, zníženej o 50 % (§ 13 ods. 2 vyhlášky – ide o spoločný úkon pri zastupovaní dvoch osôb), t.j. $28,50 \text{ €} \times 2 = 57 \text{ €}$, čo s náhradou výdavkov na miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške jednej stotiny výpočtového základu vo výške 7,41 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky) predstavuje spolu 64,41 €.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 1. júla 2011

JUDr. Vladimír M a g u r a, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová